

[Rosing.]

hidtil statsdrevne virksomheder gradvis og i takt med grønlændernes udvikling overtages af de private. I øjeblikket er der ingen kapital, vi kan regne med, hos grønlænderne, det er et faktum, og hvad angår privat virksomhed i Grønland, kan vi ikke sige andet, end at den er på første udviklingsstadium, simpelt hen fordi man savner startkapital. Det er en kendsgerning, at enhver dansk statsborger, som opfylder betingelserne i lov om erhvervsvirksomhed i Grønland, kan drive privat virksomhed deroppe lige siden nyordningen begyndte i 1950. Jeg tror også, at den danske offentlighed ikke er helt uvidende herom, men indtil nu er det gået sådan, at kun de, der har været i Grønland og har erhvervet kendskab til forholdene og mulighederne deroppe, går over til privat virksomhed som købmænd, værtshusejere, tømrere, murer mestre el. lign. Efter mine og andres erfaringer er der her i Danmark meget lidt kendskab til praktiske grønlandske forhold, navnlig hos dem, der aldrig har set Grønland, Grønland, som stadig ligger langt tilbage i deres bevidsthed. Hvis nogen vil ofre penge til de omtalte investeringer i erhvervslivet deroppe, må vedkommende først og fremmest kende de faktiske forhold ved selvsyn, og dette kræver tid og penge.

Under disse opbygningsår har vi savnet danske fiskere i vore farvande, medens andre nationers fiskere udnytter sæsonfiskeriet fuldt ud med fortjeneste. Måske er der fisk nok i hjemlige farvande, eller man tør ikke deltage i fiskeriet deroppe ligefrem skræmt af de mislykkede fiskeriforsøg, der blev foretaget for en halv snes år siden. Det er klart, når sikker fangst findes lige i nærheden, hvorfor skal man så fare ud til ukendte og risikofyldte farvande? Det kan tænkes, at disse betragtninger har gjort sig gældende hos dem, der ellers kunne tænkes at ville sætte penge i privat foretagender i Grønland, men jeg er ganske sikker på, at den tid kommer, da den danske fisker drager ad Grønland til og private investering af fiskerierhvervet er let at opnå, men først vil man sikkert overbevise sig om, at disse foretagender trods risiko kan drives rentabelt. Efter min mening sker dette først, når saltfiskproduktionen er

omlagt til fabriks- og frysefiskproduktion, således at man leverer fangsten direkte til fabrikken og igen sejler på fiskeri, ligesom det er muligt for fiskeren hernede. Denne påtænkte omlægning af produktionen bør startes med det samme, og hvis ikke den danske stat tager opgaven op som planlagt, er jeg bange for, at der bliver et tomrum eller et knæk i erhvervsudviklingen i Grønland.

Som jeg klart har udtrykt det for nylig, er jeg langt fra modstander af, at det private initiativ sættes ind i Grønland, tværtimod, men det må ske gradvis og under medvirken af landets egne folk. I økonomisk henseende er grønlænderne endnu ude af stand til at deltage i eventuelle private investeringer i fiskerierhvervet ud over anskaffelse af motorbåde o. lign. Tillige er skoleuddannelsen ikke så god som ønskeligt. Ikke engang en lille fisker- og sømandsskole findes deroppe; handelsskolen er for nylig forsøgsvis startet i aftenskoform i enkelte byer, hvor der kan skaffes lærere. Rom blev jo ikke bygget på én dag; alt må tage sin tid. Den i dette forår indgæede overenskomst med de færøske fiskere er det første store skridt til samarbejde med andre landes fiskere. Dernæst må vi have dette fiskeindustriprogram gennemført. Når det er sket, kan vi vente, at fiskere henedefra vil deltage i storfiskeriet deroppe. Så er den tid inde, da privatkapitalen i større stil kan sættes ind i fiskeriforetagendet, idet man må forvente, at grønlænderne til den tid også er med, både hvad angår privat finansiering og hvad angår indhøstede erfaringer, som samarbejdet med de andre fiskere da må forventes at have givet.

Med hensyn til mindretallets forslag om, at bemyndigelsen for ministeren til at lade udføre Atlantkaj, bådehavn og ændring af tankanlæg i Holsteinsborg samt Atlantkaj, dæmning og fortøjningsanordninger for fiskerbåde i Sukkertoppen udgår af lovforslaget, vil jeg udtale, at regeringens planer herom absolut hører med til helhedsbilledet. Hvis disse punkter udgår af lovforslaget, vil jeg på de pågældende fiskeres vegne protestere, for ud over farer, som man møder under fiskeriet deroppe i rum sø, er de grønlandske fiskeres både altid udsat for forlis også i disse naturhavne, hvor der ingen sikkerhedsforanstaltninger findes, og hvor ingen udbygning kan foregå uden